

BULETINUL STOP VIOLENȚĂ

www.cdf.md

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR

nr. 22 (2020)

CUPRINSUL:

1. Victimele violenței în familie protejate mai bine prin lege	2
2. Mecanismul de cooperare intersectorială consultat cu specialiștii în domeniu	3
3. Centrul de Drept al Femeilor consolidează capacitățile specialiștilor din sistemul de drept	4
4. Ateliere de informare dedicate bibliotecarilor și tinerilor	7
5. Activitatea Centrului de Drept al Femeilor în cifre	9
6. Alături de copii și în siguranță – beneficiara CDF a reușit să rupă cercul violenței	10

VICTIMELE VIOLENȚEI ÎN FAMILIE PROTEJATE MAI BINE PRIN LEGE

În luna iulie curent, un proiect de lege ce apără mai eficient victimele violenței în familie a fost votat, în lectura a doua, de către Parlament. Principalele modificări care vin să asigure o protecție mai eficientă a victimelor violenței în familie țin de:

- revizuirea noțiunii de „violență psihologică” pentru asigurarea identificării mai eficiente a acestei forme de violență în familie
- introducerea noțiunii de „violență împotriva femeilor”
- extinderea aplicării ordinului de restricție de urgență în afara locuinței victimei violenței în familie
- descrierea măsurilor de protecție care pot fi aplicate de organul de poliție
- atribuirea direcțiilor/secțiilor raionale de asistență socială și protecție a familiei a obligației de instituire a unui serviciu responsabil de domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie
- introducerea obligației de evaluare a riscurilor de comitere/repetare a actelor de violență în familie de către toți specialiștii
- asigurarea asistenței juridice garantate de stat din momentul depunerii plângerii de către victima violenței în familie.

Proiectul de lege are la bază analiza compatibilității legislației naționale cu prevederile Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, elaborată de Centrul de Drept al Femeilor în anul 2019, cu suportul UN Women și Suedia. Modificările propuse în proiectul de lege sunt rezultatul activității grupului de lucru interministerial instituit de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu scopul de a armoniza legislația națională la Convenția de la Istanbul.

MECANISMUL DE COOPERARE INTERSECTORIALĂ CONSULTAT CU SPECIALIȘTII ÎN DOMENIU

Proiectul Instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie a fost consultat cu specialiștii cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie la nivel local. În perioada 17-24 septembrie, Centrul de Drept al Femeilor a desfășurat întâlniri la care au participat membrii echipelor multidisciplinare teritoriale raionale și comunitare din Făleşti, Telenești și Basarabeasca.

Scopul consultărilor a fost de a colecta opinii și recomandări de îmbunătățire la capitolul:

- organizarea mecanismului de cooperare intersectorială
- etapele și elementele cooperării intersectoriale
- colectarea și raportarea datelor statistice

Recomandările vor fi incluse într-un raport și transmise către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

După procesul de consultare publică și aprobare a instrucțiunii, în localitățile în care s-au desfășurat consultări sunt planificate o serie de instruiți privind abordarea intersectorială în cazurile de violență în familie.

Proiectul este realizat cu suportul UN Women Moldova.

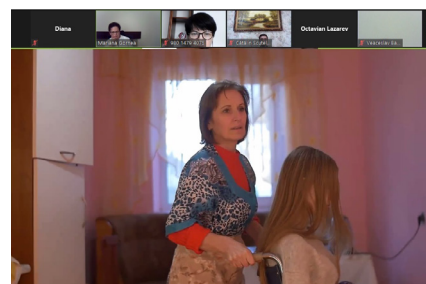
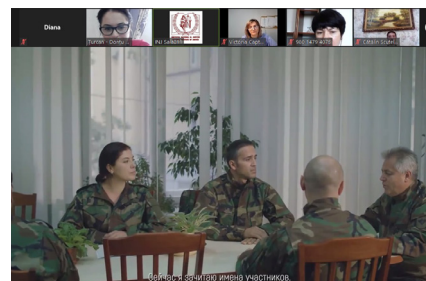

CENTRUL DE DREPT AL FEMEILOR CONSOLIDEAZĂ CAPACITĂȚILE SPECIALIȘTILOR DIN SISTEMUL DE DREPT

În perioada iulie - septembrie, Centrul de Drept al Femeilor a desfășurat, împreună cu instituțiile partenere, o serie de instruiți dedicate specialiștilor care interacționează cu victimele violenței în familie. Scopul instruirilor a fost de a consolida competențele participanților, astfel încât intervenția fiecăruia în parte, dar și în mod consolidat, să asigure protecția mai eficientă a victimelor violenței în familie.

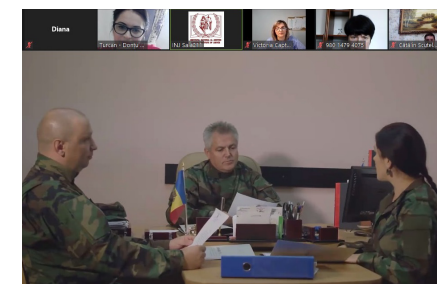
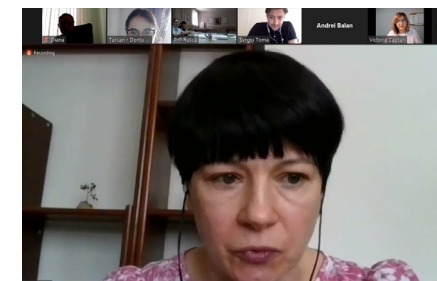
■ Audienții Institutului Național al Justiției au participat în lunile iulie și septembrie la instruirea dedicată practicii judiciare privind examinarea cauzelor legate de violență în familie. Discuțiile au avut la bază cazuri de violență în familie, prezentate în formatul unor filme educaționale ce descriu atât bune practici cât și intervenții de prevenire și combatere a violenței în familie. Formatorii au abordat subiecte de țin de:

- mituri și realități despre violența în familie
- cauzele violenței în familie și portretul psihologic al victimei și agresorului
- trauma și nevoile victimei violenței în familie
- legislația Republicii Moldova în domeniul violenței în familie: aspecte de drept civil, drept procesual civil și drept penal
- investigarea cazurilor de violență în familie: competența, probatoriul pe cauzele privind violența în familie, pericolele medierii și împăcării pe cauzele de violență în familie
- protecția și asistența victimelor în cazurile de violență în familie
- jurisprudența CtEDO privind violența în familie.

Formatorii-practicieni au provocat participanții la discuții în baza problemelor ce apar la judecarea în instanță a infracțiunilor de violență în familie.

Instruirile au fost organizate de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Institutul Național al Justiției și cu susținerea financiară a Suediei.

■ Pentru prima dată, în această toamnă, în instruiți au fost implicați ofițerii de patrulare. Împărțiți în grupuri mai mici decât de obicei, 40 de ofițeri de patrulare au fost familiarizați cu cele mai bune practici de răspuns al poliției la cazurile de violență în familie. Formatorii au prezentat aspectele complexe ale fenomenului, implicând ofițerii în discuții și activități interactive. Participanții, au putut face schimb de experiență și aprofunda înțelegerea fenomenului violenței în familie; particularitățile intervenției ofițerilor de patrulare; legislația Republicii Moldova în domeniul violenței în familie; răspunsul coordonat al actorilor principali, rolurile și responsabilitățile fiecăruia în soluționarea cazurilor de violență.

În perioada următoare, va fi realizată o serie nouă de instruiți, pentru alți 150 de ofițeri de patrulare.

Instruirile au fost posibile grație acordului de colaborare semnat anterior de CDF și Inspectoratul General al Poliției. Scopul principal al acordului este de a consolida capacitățile reprezentanților organelor de drept în a proteja și răspunde eficient la nevoile victimelor violenței în familie.

Instruirile sunt organizate de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Inspectoratul General al Poliției și cu susținerea Secției Justiție Penală și Aplicare a Legii a Ambasadei Statelor Unite în Moldova.

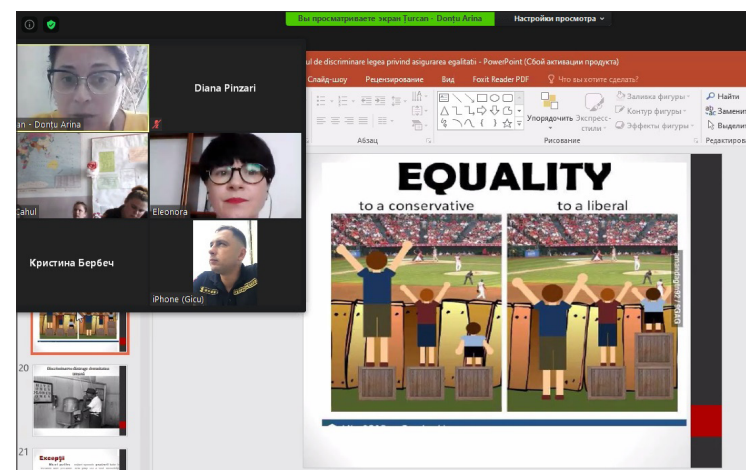
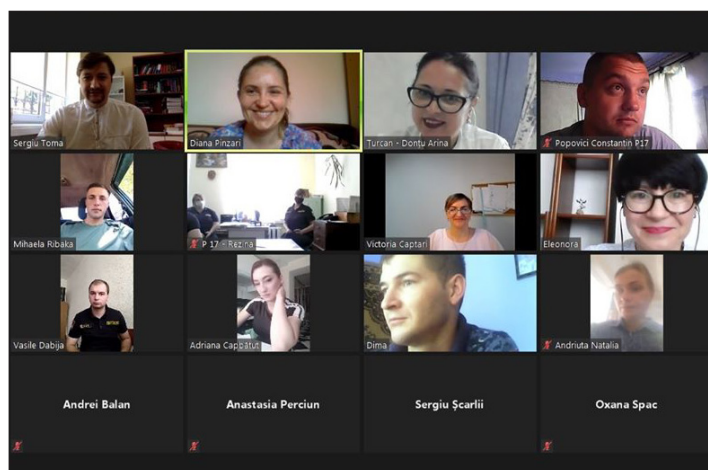
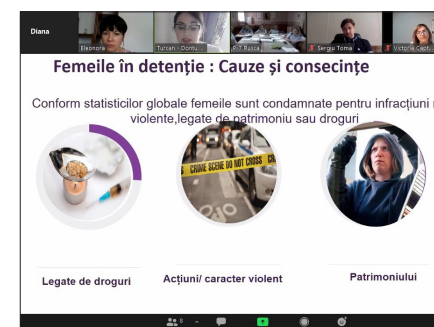
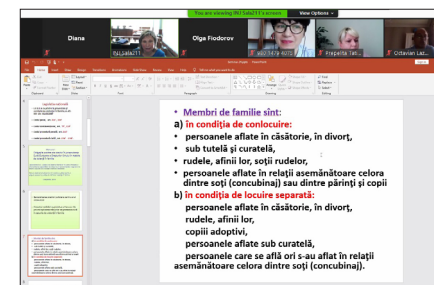

■ Angajații Penitenciarului nr.17 - Rezina și nr.5 - Cahul au participat la instruirea online - „Femeile în detenție: drepturi și necesități speciale”. Scopul atelierului a fost de a consolida cunoștințele și competențele angajaților în vederea asigurării respectării drepturilor femeilor private de libertate și a nevoilor lor speciale.

Participanții au discutat despre factorii ce determină vulnerabilitatea angajaților sistemului penitenciar și modalitățile de gestionare a situațiilor deficitare în interacțiunea cu femeile aflate în detenție. Totodată, au fost familiarizați cu standardele și normele internaționale, în special cu Regulile de la Bangkok, adoptate în 2010 prin Rezoluția Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

Formatorii sesiunilor de instruire au fost avocata CDF Arina Țurcan-Donțu și psihologii Sergiu Toma și Victoria Captari de la Institutul pentru Familie și Inițiative Sociale.

Instruirea a fost realizată de Centrul de Drept al Femeilor în parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor din Republica Moldova, ca parte a proiectului „Sporirea accesului la justiție, asistență juridică și sprijin psihologic pentru femeile aflate în detenție”, sprijinit de Suedia.

ATELIERE DE INFORMARE DEDICATE BIBLIOTECARILOR ȘI TINERILOR

■ Bibliotecarii sunt oameni resursă în comunitățile unde activează. Implicarea lor în promovarea unor cauze sociale înseamnă dedicație și dorința de a schimba lucrurile în bine. De aceea, ne-am propus împreună cu Asociația Bibliotecarilor din Moldova să organizăm o serie de ateliere de informare pentru membrii asociației, la tema violenței în familie.

Prima întâlnire s-a desfășurat în format online și a avut drept scop să pregătească bibliotecarul ca actor comunitar în a ghida femeile victime ale violenței în familie către servicii și autorități competente. Participanțele au relatat experiențe din comunitatea lor, unde femeile victime erau deseori blamate sau descurajate să raporteze cazurile de abuz.

Avocata Arina Țurcan-Donțu și psihologul Sergiu Toma au explicat, în baza cazurilor asistate, cum se ajunge la violență în familie, cum poate fi recunoscută violența, de ce este importantă raportarea și sprijinul comunitar.

Atelierele de informare sunt organizate cu suportul Suediei.

O istorie...(4)

- Maria a telefonat-o pe mama să îi povestească sperând că va primi sprijin. „Mama a lovit mami, spusă că nu le pot avea pe toate și că femeile mari directori, ci pentru a avea grijă de familie rămân fără soț, copii și părinți, să închidă gura simțit trădată”. Maria relatează că bătăile au continuat până când nu a mai putut merge la serviciu din cauza vânătăilor pe care le avea pe față. Până la urmă, Maria a lăsat serviciul. Acum e acasă cu copiii. Speră să găsească un serviciu mai simplu sau ceva online pentru a-și recăpăta câtuși de puțin independența financiară.

CINE?

POLIȚIA	AUTORITĂȚI PUBLICE	ONG COMUNITATEA
INSTANȚELE DE JUDECATĂ	- INSTITUȚII SOCIALE - INSTITUȚII MEDICALE - CENTRE DE PLASAMENT - PROBATUNEA	

FIZIC

PSIHIC

SEXUAL

FINANCIAR (economic)

ABUZUL SPIRITUAL

■ Curioși și deschiși, așa i-am întâlnit pe tinerii de la Centrul Municipal de Tineret din Chișinău, alături de care am petrecut aproape două ore discutând despre prevenirea violenței în familie. Psihologul Sergiu Toma și avocata Arina Turcan-Donțu i-au implicat în activități interactive și exerciții ce i-au ajutat să înțeleagă mai bine fenomenul violenței în familie. Mai exact, cum o relație, aparent perfectă la prima vedere, poate conține elemente ale violenței.

De asemenea, am discutat despre formele violenței în familie și cum se manifestă ele în cultura noastră, despre mituri și importanța implicării comunitare în sesizarea cazurilor. Anume comunitatea, pe lângă organele abilitate, poate servi drept resursă și suport pentru victimele violenței în familie.

Atelierul de informare a fost realizat la inițiativa Centrului Municipal de Tineret din Chișinău și este susținut de Suedia.

■ În lunile august și septembrie, Centrul de Drept a reluat activitățile handmade organizate pentru beneficiarele organizației și copiii lor. La sesiunile de master-class femeile au fost ghidate în confecționarea gențuțelor croșetate și a păpușilor destinate teatrului de păpuși. Pentru unele, abilitățile de a croșeta și coase au fost însușite de la zero. Fetele au fost la început sceptice că vor reuși să realizeze propriile gențuțe, dar rezultatul le-a surprins plăcut și le-a motivat să continue. În timpul atelierelor și-au amintit de copilărie, de bunicile care organizau în serile de iarnă astfel de întâlniri de suflet.

Atelierele au drept scop dezvoltarea unor abilități handmade, totodată servind drept o platformă pentru discuții și suport reciproc pentru beneficiarele CDF.

ACTIVITATEA CENTRULUI DE DREPT AL FEMEILOR ÎN CIFRE

În perioada iulie-septembrie 2020, CDF a oferit suport complex pentru 197 de beneficiare și beneficiari. Având în vedere dificultățile și restricțiile impuse în perioada de pandemie, consultațiile au fost oferite telefonic, online și cu prezență fizică.

PROFILUL SOCIAL AL BENEFICIARELOR:

După mediul de reședință: 104 victime provin din mediu urban și 93 din mediu rural.

Vârsta: cele mai multe victime ale violenței în familie au între 35-44 de ani (58 beneficiare), urmate de beneficiarele de 25-34 de ani (39 beneficiare) și cele cu vârsta de 65+ ani (38 de beneficiare).

Nivelul de studii: 193 de victime au studii medii (inclusiv medii incomplete sau medii de specialitate), iar alte 3 au studii superioare.

Statutul ocupațional: 82 de beneficiare au statut de șomer. Totodată, au fost înregistrate 45 de victime care sunt încadrate în câmpul muncii. Cinci activează peste hotare, iar 27 de beneficiare au statut de pensionar. Din numărul total, 65 de femei au în îngrijire unul sau mai mulți copii minori, dintre acestea 29 femei sunt angajate, 14 sunt șomere, iar 22 au activitatea de muncă suspendată pe motivul concediului de îngrijire al copilului.

Statutul marital: Din numărul total al beneficiarelor înregistrate în ultimele 3 luni, majoritatea sunt căsătorite (107 cazuri).

Relația victimei cu agresorul: au fost înregistrate 124 de cazuri unde victima are statut de concubină/fostă concubină/soție/fostă soție, ceea ce reprezintă o rată de peste 63% din numărul total de cazuri asistate. În 14 cazuri victima are statut de părinte mamă/tată sau tată vitreg, 5 cazuri unde victima are statut de fiu/fiică, 6 cazuri unde victima are statut de soră sau frate. În 30 de cazuri, victimele nu sunt rude cu agresorii.

Tipul de violență constatată: în urma evaluării cazurilor, s-a constatat că majoritatea victimelor au suferit forme combinate de violență. În cele mai multe cazuri (105 victime) au fost supuse violenței psihologice și fizice concomitent, urmate de 10 cazuri în care s-a depistat prezența a trei tipuri de violență manifestată concomitent - violență fizică, psihologică și sexuală. Iar în 5 cazuri, agresorii au aplicat violența fizică, psihologică și economică.

Sursa de adresare: cea mai comună sursă de informare despre activitatea CDF este mediul online. Femeile accesează site-ul organizației, rețelele sociale sau alte surse de pe internet (53 cazuri). O altă sursă de informare sunt cunoștințele/rudele sau foste beneficiare ale organizației (24 de cazuri). 13 femei au fost referite la CDF de alte ONG-uri sau organizații membre ale Coaliției Naționale în baza acordurilor de parteneriat. Cinci subdiviziuni teritoriale ale Inspectoratului Național de Poliție (anume: IP Rîșcani și IP Botanica mun. Chisinau, IP Ștefan Vodă, IP Cimișlia, IP Briceni) au referit pentru asistență 27 de cazuri. Judecătoria Centru a mun. Chișinău a referit în această perioadă 11 cazuri.

Linia verde CDF: pentru perioada analizată, 33 de beneficiare au primit consultație la telefon apelând la linia verde a organizației.

TIPUL SERVICIULUI ACORDAT

Asistență juridică primară: în 197 de cazuri victimele au primit asistență juridică primară – inclusiv întocmirea cererilor, plângeri adresate organelor de drept sau contestații împotriva deciziilor agentului constatat. Au fost eliberate **4 ordine de restricție și 35 de ordonanțe de protecție**.

Asistență juridică calificată: în 12 cazuri au fost desemnați avocați pentru a reprezenta interesele victimelor. Au fost înregistrate 9 cauze penale, 3 cauze civile și un caz către CtEDO. Din numărul total al cauzelor penale unde avocații CDF reprezintă interesele beneficiarelor sunt 4 cauze penale inițiate în baza art. 171 CP (viol), 2 cauze penale în baza art. 201/1 CP (violență în familie), 2 cauze penale în baza art. 175 CP (acțiuni perverse).

Asistență psihologică: 27 de victime au beneficiat de asistență psihologică individuală, inclusiv, este acordată asistență psihologică de lungă durată în 12 cazuri. Au fost întocmite 10 rapoarte de evaluare psihologică.

Asistență socială: 10 victime au beneficiat de asistență socială, 2 au beneficiat de consiliere vocațională, 6 au primit ajutor material, iar într-un caz a fost dispus plasamentul victimei în centru de plasament.

ALĂTURI DE COPII ȘI ÎN SIGURANȚĂ – BENEFICIARA CDF A REUȘIT SĂ RUPĂ CERCUL VIOLENȚEI.

Mariana a trecut în ultimii ani prin coșmarul vieții sale. Totul a început în 2013 când s-a căsătorit cu Andrei. Viața lor de familie era presărată cu scandaluri și bătăi sistematice, iar apariția celor doi copii a tensionat și mai mult lucrurile. În 2018, soțul a decis că are dreptul să o priveze pe Mariana de drepturile părintești. A luat copiii minori și i-a dus forțat la bunici. În lupta ei pentru dreptul de a-și vedea copiii, s-a pomenit într-o situație dureroasă. Deși Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a stabilit, pentru două luni, un grafic de întrevedere, soțul, după ultima întâlnire a refuzat să aducă copiii acasă. Rudele soțului îi îngreunau Mariane orice posibilitate de a contacta și comunica cu ei. Refuzau să deschidă ușa locuinței, în timp ce copiii se auzau în încăpere strigând – „a venit mama”. La fiecare tentativă de a-și vedea copiii, socrii anunțau la poliție că Mariana vrea să-i răpească pe cei mici.

Între timp, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a prelungit graficul de întrevedere cu copiii, dar acest grafic a rămas doar pe hârtie, deoarece soțul refuza să-l respecte. Ba mai mult a izolat totalmente copiii de mamă.

Ei erau ținuți 24 ore în apartamentul bunicilor. Erau privați de plimbări, de lumina soarelui și de libertatea a se bucura de copilărie, în timp ce Andrei locuia singur la Chișinău. El a încercat să obțină și ordonanță de protecție, dar instanța i-a respins cererea.

Timp de 8 luni Mariana se ducea la ușa apartamentului în care erau sechestrați copiii și de fiecare dată nu reușea să comunice cu ei. După numeroase încercări de a soluționa pașnic conflictul, Mariana s-a văzut nevoită să se adreseze de mai multe ori cu cereri

și plângeri la organele de drept. A reușit să-și vadă copiii doar după ce poliția i-a aplicat amendă lui Andrei pentru faptul că a îngreunat accesul mamei la copii. Ulterior, instanța de judecată i-a dat câștig de cauză mamei și a constatat faptul că tatăl a creat obstacole mamei în exercitarea drepturilor părintești, obligându-l să nu mai intervină abuziv.

Paralel cu aceste acțiuni, o altă instanță examinează procesul de divorț și de stabilire al domiciliului copiilor minori. Andrei a tergiversat examinarea cauzei aproximativ doi ani de zile,

provocând și mai multă suferință copiilor și Mariane. La fiecare ședință, Mariana venea cu speranța că va fi din nou alături de copii. Dar Andrei intervenea cu noi șiretlicuri. La finele examinării cauzei în fond a implicat și bunicii în proces, argumentând că și ei au drepturi asupra copiilor. Din fericire, instanța de fond a admis cererea Mariane și a desfăcut căsătoria, stabilind domiciliul copiilor cu ea. Decizia a fost menținută de toate trei instanțe.

Când a apelat la Centrul de Drept al Femeilor, Mariana era disperată și nu mai știa cine

ar mai putea să o ajute. Apelase la mai multe instanțe, dar lucrurile erau fie târăgănite, fie rămăneau fără răspuns. În încercarea de a se documenta și de a găsi soluții, a găsit în internet contactele Centrului de Drept al Femeilor. A decis să apeleze după ajutor. La CDF i-a fost oferit suport juridic și psihologic necondiționat pe toată durata procesului. Avocații implicați în acest caz au susținut-o cu sfaturi și i-au reprezentat interesele în judecată. A durat doi ani (2018 – 2020) până când Mariana a putut să înceapă liniștită o viață nouă și să se reabiliteze după un proces lung și chinător.

CINE SUNTEM NOI?

Centrul de Drept al Femeilor (CDF) este o organizație neguvernamentală înființată de un grup de femei-juriste din Moldova. CDF pledează pentru egalitate de șanse dintre femei și bărbați în viața publică și cea de familie și contribuie la prevenirea și combaterea violenței în familie și a violenței în bază de gen împotriva femeilor.

Buletinul apare cu sprijinul financiar al Suediei și Fundației OAK

DATE DE CONTACT:

Centrul de Drept al Femeilor (CDF)
Str. M. Kogălniceanu, nr. 87
MD 2009, Chișinău,
Republica Moldova
Tel/fax: (+373) 22 811 999
Mobil: (+373) 68 855 050

Linia verde - **080080000**
apel gratuit pentru consiliere juridică

PARTENERI:

